

שמואל א' י"א ושמואל א' ט"ו – המלחמה בעמונים ובעמלק

ענו על **שתי** המשימות הבאות – 3 + 2 נקודות:

1. קראו שמואל א' פרק י"א.

בפרק זה מתגלה שאול כמנהיג של כל העם שהיה מפולג לשבטים ומונהג על ידי שופטים מקומיים. שאול מנהיג את העם למאבק מול נחש העמוני.

האיום החיצוני מול אויב אכזר והבנת החשיבות של ערבות הדדית גיבש את העם. הציעו לפחות דרך אחת נוספת לגיבוש העם לא רק בימי סכנה, אלא גם בימות השגרה.

חשיבה יצירתית מחוץ לקופסה והעלאת רעיונות. מודעות חברתית.

2. קראו שמואל א' פרק ט"ו פסוקים א'–ג' ופסוקים ז'–כ"ד.

א. (1) קראו פסוקים א'–ג' ופסוקים ז'–ט'.

על פי פסוקים אלה, כתבו מה ציווה ה' על שאול, וכיצד הוא הפר צו זה. בססו את דבריכם על הכתוב.

---

(2) קראו פסוקים י"ג–כ"א.

הסבירו מה הם שני הטיעונים ששאול מביא בדבריו לשמואל כדי להצדיק את הפרת הצו. בססו את דבריכם על הכתוב.

ב. (1) מהו ההבדל בין דברי שאול בפסוק י"ג ובין דבריו בפסוק כ"ד בנוגע למילוי הצו של אלוהים?

---

(2) קראו פסוקים כ"ב–כ"ג, והסבירו מה בדברי שמואל גרם לשאול לשנות את דבריו.

---

(3) לדעתכם, האם ההודאה של שאול בחטאו היא ביטוי למנהיגות אמיצה או ביטוי למנהיגות חלשה? נמקו את תשובתכם.

הבנת הנקרא והבעת עמדה.

שמואל א' ט"ז י"ז וי"ח - הבחירה בדוד

הבחירה בדוד, המאבק בגלית והמתח בין שאול לדוד:

ענו על **שתיים** מבין המשימות הבאות – 10 נקודות:

1. לפניכם שתי תמונות ושיר העוסקים ביחסי שאול ודוד. עיינו בהם והשיבו על השאלה שלאחריהם.

דוד ושאול – אהוד בנאי

שַׁעַת לִילָה מְאַחֶרֶת
כָּלֶם מִזְמֹן הִלְכוּ לִישׁוֹן
רַק שְׁאוּל עַר, קוֹדֵר
מֵרִים לְדוֹד טִלְפוֹן

אוּלִי תִקְפֹּץ אֵלַי, נָא דָּוִד
נִפְשֵׁי אָגַם שָׁחַר
תִּבְיָא אֶתְדָּךְ אֶת הַגִּיטָרָה
כִּי בְּאַצְבָּעוֹתֶיךָ אוֹר

דָּוִד בָּא מִיַּד רְגוּעַ,
מִתִּישָׁב וּמִכֹּחַ
אֶת הַמְּלָאכָה הֵיטֵב יוֹדֵעַ
עוֹצֵם עֵינָיו, מִנֵּחַן

עֲשֹׂר אֶצְבָּעוֹת לְדָוִד
קָצָה כָּל אֶצְבָּע – קָרָן אוֹר
כְּשֶׁהוּא פּוֹרֵט עַל הַמִּיתָר
הַזְמַן זֹרֵם לוֹ לְאַחֹר

שְׁאוּל מִבְּפָנָיו קְרוּעַ
קָרְבוֹת בְּתוֹךְ בִּטְנוֹ
אוֹהֵב-שׁוֹנֵא, וּמִקְנֵא
מְכוֹר לְחֻבְרוֹ

דִּבֵּר מָה אֶפֶל נוֹפֵל
הַשָּׁד חוֹזֵר לְהַשְׁתוֹלֵל
סִכִּין נִזְרָקֶת בְּאֹוִיר
פְּתָאוֹם יֵשׁ בֵּין הַשָּׁנִים קִיר

דָּוִד מִתְחַמֵּק מִשְׁאוּל
אַבֵּל שְׁאוּל לֹא מוֹתֵר
דָּוִד שׁוֹכֵחַ וְסוֹלֵחַ

כְּשֶׁשָּׂאוֹל מִתְקַשֵּׁר

בּוֹא שׁוֹב לְגִנָּן לִי דָוִד

קַח אוֹתִי לְכֹכְבִּים

בּוֹא שׁוֹב לְגִנָּן הַלֵּילָה

שִׁיר גְּעֻעִים

בחרו בתמונה אן בשיר והשיבו האם תמונה או שיר הם פרשנות לגיטימית
לסיפורי התנ"ך? אם כן, למה? אם לא למה לא? נמקו דבריכם.

חשיבה ביקורתית.

2. קראו שמואל א, פרק י"ז, פסוקים א'–ז' ופסוקים ל"ב–מ"ט.

סיפור דוד וגלית מסמל את גבורתו של הקטן והחלש בעימות ובמאבק שלו עם החזק והמאיים, ואפשר ללמוד ממנו על דרכים להתמודד עם החזק המתנהג באלימות ואיומים.

צפו בסרטון הבא והשיבו :

מלחמת דוד וגוליית

(1) כיצד התמודד דוד עם האיום של גוליית?

---

(2) הסרטון כולל תמונות של עמק האלה בו התרחש על פי המסופר העימות בין דוד וגוליית. מהי החשיבות, לדעתכם, של הכרות עם המקומות בהם

התרחשו סיפורי התנך? האם הכרות איתם מוסיפה תובנות חדשות ועומק
ללמידה? נמקו.

הבעת עמדה וחשיבה ביקורתית.

3. קראו שמואל א' פרק י"ח

א. שאול עוין את דוד וירא מפניו. כיצד באים רגשותיו לידי ביטוי ומה גורם לו
לפחד מדוד? (העזרו בפסוקים: י' י"ב כ"ט).

ב. בניגוד להתנהגותו של שאול, בספר במדבר מסופר כי משה רבנו מינה בסוף
ימיו את יהושע בן נון לממשיך דרכו וברך אותו כמי שיכניס את עם ישראל
לארץ ישראל. לדעתכם, מה יכול מנהיג להרוויח ממינוי ממשיך דרך, וכיצד
עליו לעשות זאת?

אוריינות מידע.

שמואל א' – כ"ד - שאול רודף אחרי דוד, וגם ל"א – הקרב בגלבוע ונפילת שאול.

ענו על **שתי** המשימות הבאות – 3 + 2 נקודות:

1. קראו שמואל א', פרק כ"ד.

א. קראו פסוקים א'–כ'.

על השאלה מה מסמלת קריעת המעיל של שאול בידי דוד ניתנו כמה תשובות.

(1) על פי פסוקים א'–ט"ו, הסבירו תשובה אחת שהשיב דוד עצמו על שאלה זו. בססו את תשובתכם על הכתוב.

---

(2) קראו פסוקים ט"ז–כ' וגם שמואל א' פרק טו פסוקים כ"ו–כ"ח. יש הטוענים כי מדברי שאול בפרק כ"ד נראה שהוא השלים עם דברי הנבואה של שמואל בפרק טו. הסבירו קביעה זו, ובססו את תשובתכם על הכתוב בשני הפרקים.

ב. קראו פסוקים א'–ט"ז וגם את הקטע שלפניכם ובו דבריה של א' בומנדיל הכהן, העוסק במניעיו של דוד שלא להרוג את שאול.

"ניתן לקרוא את הפרק כתוכנית פעולה ממולחת, ולהבין כי דוד הוא פוליטיקאי מתוחכם [...] דוד לא ויתר על הניצחון בקרב, אלא רצה לנצח במאבק רחב יותר: לא רק בקרב במערה, אלא במלחמת דעת הקהל על התודעה. מה שהניע את דוד היה רצונו להותיר חותם מכובד של דמותו, ולא דווקא האיפוק המוסרי כלפי שאול".

(א' בומנדיל הכהן, "מאויב לאוהב: שאול ודוד במערת עין גדי (שמואל א, פרק כ"ד)", בתוך **מיזם התנ"ך – מאמרים דידקטיים**).

(1) הביאו מן הפסוקים שתי ראיות התומכות בפירושה של א' בומנדיל הכהן, והסבירו אותן.

---

(2) חפשו והביאו **פרשנות נוספת** למעשה של דוד ולמניעים שלו במעשה זה. (ניתן להיעזר בפרשני ימי הביניים, או בפרשנות מודרנית)

אוריינות מידע.

2. קראו שמואל א' פרק ל"א פסוקים ח'–י"ג וגם פרק י"א פסוקים א'–ג' ופסוק י"א.

א. מדוע דווקא אנשי יבש גלעד טיפלו בגופת שאול לפי הפסוקים מפרק י"א?

ב. מהן שלוש הפעולות שעשו אנשי יבש גלעד? איזה פעולות מבטאות כבוד למת ואיזו פעולה מבטאת את אבלם על מות שאול?

---

3. היחס המכבד לנופלים בקרב והנצחתם.

א. מה דעתכם – האם חשוב להנציח את הנופלים או יש להסתפק בהבאתם לקבורה מכבדת? באיזה אופן יש לכבד את הנופלים? ואם חשוב להנציח את פועלם – כיצד יש לעשות זאת? האם זה צריך להיות תפקיד החברה או יוזמה של המשפחה?

ב. בחרו שני נציגים שכל אחד מהם יעמוד בפני הקבוצה ויציג עמדה אחרת בנושא זה, והשיבו – מה טען כל נציג? והאם חל שינוי בעמדתכם בעקבות הדיון שלהם? אם כן, מה בעמדתכם השתנה? אם לא, מדוע?

עמידה מול קהל, יכולת לביטוי בעל פה ונקיטת עמדה.

סה"כ לחלק זה – 20 נקודות.